

Số: 205/NQ-HĐND

Điện Biên, ngày 10 tháng 12 năm 2024

NGHỊ QUYẾT

Kết quả giám sát: Việc tuân thủ pháp luật trong hoạt động xét xử án hình sự; thi hành án hình sự, dân sự trên địa bàn tỉnh giai đoạn 2021 - 2024

HỘI ĐỒNG NHÂN DÂN TỈNH ĐIỆN BIÊN KHÓA XV, KỲ HỌP THỨ MƯỜI BẢY

Căn cứ Luật Tổ chức chính quyền địa phương ngày 19 tháng 6 năm 2015; Luật sửa đổi, bổ sung một số điều Luật tổ chức Chính phủ và Luật Tổ chức chính quyền địa phương ngày 22 tháng 11 năm 2019;

Căn cứ Luật Hoạt động giám sát của Quốc hội và Hội đồng nhân dân ngày 20 tháng 11 năm 2015;

Trên cơ sở xem xét Báo cáo số 261/BC-ĐGS, ngày 28 tháng 11 năm 2024 của Đoàn giám sát Hội đồng nhân dân tỉnh về “Việc tuân thủ pháp luật trong hoạt động xét xử án hình sự; thi hành án hình sự, dân sự trên địa bàn tỉnh giai đoạn 2021 - 2024”; ý kiến thảo luận của đại biểu Hội đồng nhân dân tại kỳ họp.

QUYẾT NGHỊ:

Điều 1. Hội đồng nhân dân tỉnh tán thành Báo cáo số 261/BC-ĐGS ngày 28 tháng 11 năm 2024 của Đoàn giám sát Hội đồng nhân dân tỉnh về kết quả giám sát “Việc tuân thủ pháp luật trong hoạt động xét xử án hình sự; thi hành án hình sự, dân sự trên địa bàn tỉnh giai đoạn 2021 - 2024”, với một số nội dung trọng tâm sau:

1. Kết quả đạt được

Căn cứ các Luật, các văn bản hướng dẫn thi hành Luật, Hội đồng nhân dân tỉnh, Ủy ban nhân dân tỉnh đã ban hành các văn bản chỉ đạo các cấp, các ngành, các địa phương triển khai thực hiện công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm và vi phạm pháp luật trên địa bàn. Từ sự chỉ đạo kịp thời của Trung ương, của tỉnh, lực lượng chức năng trên địa bàn đã triển khai đồng bộ nhiều phương án, kế hoạch để nắm chắc tình hình, phòng ngừa, đấu tranh hiệu quả với các loại tội phạm và đạt được nhiều kết quả quan trọng; cơ bản kiềm chế và làm giảm các loại tội phạm về trật tự xã hội; công tác điều tra, truy tố, xét xử bảo đảm tuân thủ các quy định của pháp luật, không để xảy ra oan sai, bỏ lọt tội phạm.

Công tác chuyển hóa địa bàn trọng điểm phức tạp về an ninh, trật tự và xây dựng phong trào Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc tiếp tục được đẩy mạnh và phát huy hiệu quả; đã xây dựng và nhân rộng một số mô hình, tổ chức quần chúng tham gia phòng, chống tội phạm ở cơ sở, huy động được sự tham gia tích cực,

hiệu quả của Nhân dân vào công tác phòng ngừa, phát hiện, đấu tranh với các loại tội phạm và vi phạm pháp luật.

Các cơ quan tư pháp đã nỗ lực thực hiện có hiệu quả các nhiệm vụ của ngành; chỉ tiêu của Trung ương giao góp phần bảo đảm tình hình an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội trên địa bàn tỉnh. Thực hiện tốt công tác phối hợp giữa các cơ quan tiến hành tố tụng, thi hành án và với các cơ quan, đơn vị liên quan, cùng với sự tham gia tố tụng của Luật sư, Trợ giúp viên pháp lý, đẩy nhanh tiến độ và nâng cao chất lượng xét xử các vụ án hình sự, Thi hành án hình sự (THAHS), Thi hành án dân sự (THADS), không có trường hợp oan, sai, góp phần bảo vệ quyền, lợi ích chính đáng của những người tham gia tố tụng; góp phần thiết thực nâng cao hiệu quả công tác quản lý Nhà nước, quản lý xã hội, tăng cường pháp chế, tăng cường công tác đấu tranh phòng, chống vi phạm, tội phạm trên địa bàn toàn tỉnh.

Toà án Nhân dân (TAND) hai cấp đã triển khai thực hiện tốt các quy định về công tác cải cách tư pháp; chất lượng xét xử được nâng lên, bảo đảm đạt và vượt chỉ tiêu xét xử các loại án đề ra, không có oan sai, không bỏ lọt tội phạm. Tổ chức thực hiện tốt phiên tòa trực tuyến, đây là tiền đề để xây dựng Tòa án điện tử trong thời gian tới, đáp ứng được yêu cầu của thời đại công nghệ số, phù hợp với xu hướng tất yếu của hoạt động tư pháp.

Cơ quan THAHS hai cấp và UBND cấp xã trên địa bàn tỉnh đã triển khai thực hiện đúng chức năng, nhiệm vụ, thẩm quyền theo quy định của pháp luật. Các đối tượng có quyết định thi hành án đều được lập hồ sơ và đưa đi chấp hành án theo đúng trình tự, thủ tục và thời hạn quy định. Thực hiện quản lý, giáo dục, cải tạo tốt phạm nhân chấp hành án tại Trại tạm giam, Nhà tạm giữ Công an cấp huyện, người chấp hành án tại cộng đồng và các trường hợp được tha tù trước thời hạn có điều kiện, hoãn, tạm đình chỉ thi hành án, người chấp hành xong hình phạt tù về tái hòa nhập cộng đồng. Các trường hợp có đủ điều kiện theo quy định của pháp luật đều được lập hồ sơ đề nghị cơ quan có thẩm quyền xét hoãn, tạm đình chỉ thi hành án, giảm án, tha tù trước thời hạn có điều kiện, giảm thời gian thử thách... bảo đảm đúng trình tự, thủ tục quy định.

Cơ quan THADS hai cấp trên địa bàn tỉnh đã hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao; số vụ, việc và số tiền có điều kiện đã thi hành đạt tỷ lệ cao, hoàn thành đạt và vượt các chỉ tiêu, nhiệm vụ được Tổng cục THADS giao hàng năm; tổ chức thi hành án bảo đảm theo đúng trình tự, thủ tục luật định. Thực hiện tốt việc xét miễn, giảm thi hành án, tổ chức cưỡng chế thi hành án đúng trình tự đối với vụ việc thi hành án. Ban chỉ đạo THADS hai cấp đã luôn quan tâm, sâu sát đến công tác THADS trên địa bàn, chỉ đạo, phối hợp với các cơ quan, đơn vị có liên quan trong công tác THADS, đặc biệt là đã chỉ đạo giải quyết dứt điểm, kịp thời các vụ việc THADS khó khăn, phức tạp, giá trị thi hành lớn, có ảnh hưởng tới an ninh, chính trị tại địa phương.

Chính quyền các cấp đã tích cực chỉ đạo, tổ chức quán triệt và triển khai thực hiện nhiệm vụ, quyền hạn, được giao theo quy định. Công tác quản lý, giám sát,

giáo dục người chấp hành án được thực hiện đầy đủ; có sự phối hợp chặt chẽ giữa Công an các cấp, địa phương trong tiếp nhận, quản lý, giám sát, giáo dục và giúp đỡ người chấp hành án hình sự tại cộng đồng, tạo điều kiện cho các tổ chức, cá nhân tham gia quản lý, giám sát, giáo dục người chấp hành án hình sự tại địa phương, cơ sở, bảo đảm cho người chấp hành án được thực hiện quyền và nghĩa vụ của mình để giáo dục cải tạo họ trở thành công dân bình thường.

Kinh phí cho công tác tư pháp được UBND các huyện, thị xã, thành phố quan tâm hỗ trợ hàng năm, tạo điều kiện thuận lợi và góp phần cùng các đơn vị: Công an, VKSND, TAND, THADS thực hiện hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao.

2. Một số hạn chế

Quá trình giải quyết, xét xử; chuyển giao bản án, quyết định có hiệu lực pháp luật một số vụ việc còn chậm trễ bị kiến nghị. Còn có 02/3.740 vụ án bị sửa do nguyên nhân chủ quan của thẩm phán.

Việc tổ chức xóa mù chữ cho phạm nhân chấp hành án phạt tù tại Trại tạm giam và Nhà tạm giữ Công an huyện thực hiện chưa đầy đủ.

Công tác thông tin, tuyên truyền, phổ biến, giáo dục về chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước đối với người đang chấp hành án hình sự tại cộng đồng chưa thường xuyên, hiệu quả chưa cao.

Việc thực hiện chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của Công an một số huyện; UBND cấp xã, Công an xã trong công tác THAHS tại cộng đồng chưa được quan tâm chú trọng.

Sự phối hợp giữa các sở, ban, ngành, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội, UBND cấp huyện, xã trong thực hiện THAHS tại cộng đồng và trong công tác tư vấn, trợ giúp về tâm lý, hỗ trợ các thủ tục pháp lý và định hướng, đào tạo nghề nghiệp, tìm kiếm việc làm, tạo việc làm và thông tin, truyền thông, giáo dục về tái hòa nhập cộng đồng; cung cấp thông tin thị trường lao động, tư vấn, định hướng nghề nghiệp; tư vấn, hỗ trợ đào tạo nghề, giới thiệu việc làm,... chưa chặt chẽ, thiếu đồng bộ, chưa mang lại hiệu quả thiết thực.

Còn tình trạng người chấp hành án không tự nguyện nộp bản tự nhận xét trong quá trình chấp hành án, có trường hợp đi khỏi địa phương không báo cáo, đến nay chưa có giải pháp xử lý, người chấp hành xong hình phạt tù trở về nơi cư trú không chấp hành việc trình diện với UBND cấp xã và trình Giấy chứng nhận chấp hành xong án phạt tù với UBND cấp xã theo quy định. Công tác kiểm kê, điểm danh, kiểm diện toàn bộ người chấp hành án hình sự tại cộng đồng trên địa bàn (cấp xã) theo quy định hàng quý có nơi thực hiện chưa nghiêm túc.

Một số vụ việc có điều kiện có giá trị lớn chưa được tổ chức thi hành dứt điểm; tiến độ giải quyết một số vụ việc tín dụng, ngân hàng còn chậm, chưa hiệu quả.

Việc tổ chức thi hành án vẫn còn dễ xảy ra một số sai sót, vi phạm về trình tự, thủ tục thi hành án dẫn đến bị VKSND kiến nghị.

3. Nguyên nhân của hạn chế

- Công tác xét xử án hình sự

Một số ít công chức có chức danh tư pháp chưa thật sự tập trung trong việc nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ, các quy định của pháp luật nên việc áp dụng pháp luật chưa đúng dẫn đến án bị hủy sửa. Ý thức, trách nhiệm trong một số công việc còn chưa cao. Số lượng biên chế các chức danh tư pháp hiện nay chưa đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ, chưa được tăng tương ứng với việc tăng thẩm quyền, tăng số lượng vụ việc thụ lý, tăng nhiệm vụ của TAND. Cơ sở vật chất của một số TAND cấp huyện đã hư hỏng, xuống cấp nghiêm trọng, chưa đáp ứng được yêu cầu nhiệm vụ cải cách tư pháp.

- Công tác Thi hành án hình sự

Trại tạm giam được xây dựng lâu năm, thiết kế buồng giam giữ không còn phù hợp với tình hình giam giữ thực tế, không đủ buồng giam người bị kết án tử hình nên phải giam ở khu tạm giam gây ra tình trạng quá tải. Số lượng người bị kết án tử hình tăng theo từng năm, trong khi nhiều người bị kết án tử hình đã viết đơn xin ân giảm nhưng chưa được trả lời nên chưa đủ điều kiện thi hành.

Không đủ số lượng phạm nhân để mở lớp xóa mù chữ theo quy định của ngành giáo dục (do cán bộ quản giáo tại Nhà tạm giữ, Trại tạm giam thực hiện); chưa có chế độ, chính sách đặc thù hỗ trợ động viên tổ chức, cá nhân được phân công làm công tác thi hành án hình sự ở cơ sở; cán bộ quản giáo nữ, cán bộ y tế tại các nhà tạm giữ còn thiếu; Tính chủ động trong tham mưu thực hiện việc tiếp nhận, quản lý, giáo dục, giúp đỡ người chấp hành án hình sự tại cộng đồng của một số cán bộ, công chức trực tiếp được giao nhiệm vụ chưa cao, chưa đáp ứng được yêu cầu thực tiễn.

Nhận thức của cấp ủy, chính quyền, đoàn thể cấp xã một số nơi về công tác THAHS tại cộng đồng chưa đầy đủ, chưa nêu cao vai trò, trách nhiệm của người đứng đầu trong công tác THAHS do đó thiếu sự quan tâm chỉ đạo các ban, ngành, đoàn thể trong công tác quản lý, giám sát, giáo dục đối tượng tại địa bàn, chưa huy động được sự tham gia của cộng đồng xã hội đối với công tác quản lý, giáo dục, giúp đỡ người chấp hành án hình sự tại cộng đồng.

- Công tác Thi hành án dân sự

Công tác phối hợp liên ngành có lúc, có nơi chưa được kịp thời. Việc tổ chức triển khai thực hiện chỉ đạo của cấp trên tại một số ít Chi cục hiệu quả chưa cao. Một số Chấp hành viên chưa chủ động trong giải quyết án, chưa thực hiện tốt vai trò, trách nhiệm của mình trong việc thực hiện nhiệm vụ, chỉ tiêu được giao, chưa xác định rõ các nhiệm vụ, biện pháp, giải pháp cụ thể để giải quyết dứt điểm số việc, tiền có điều kiện thi hành. Áp lực tinh giản biên chế và thực hiện chỉ tiêu được giao ngày càng cao; nhiều vụ việc tranh chấp dân sự, kinh doanh thương mại, tín dụng ngân hàng, tham nhũng, kinh tế... có số khoản phải thi hành lớn và có chiều hướng tăng cả về số lượng và tính chất phức tạp các vụ việc.

Một số việc khi tiến hành xác minh hiện trạng tài sản là quyền sử dụng đất và tài sản gắn liền với đất phát sinh rất nhiều vấn đề khó khăn, phức tạp, liên quan đến trách nhiệm giải quyết của nhiều cơ quan và thời gian giải quyết phải kéo dài;

nhiều tài sản bảo đảm là quyền sử dụng đất không được ngân hàng thẩm định rõ trước khi nhận thế chấp, đến giai đoạn thi hành án mới phát hiện có sự sai khác giữa thực tế với thể hiện trên Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, nên Cơ quan THADS không thể thi hành được. Một số vụ việc Cơ quan THADS đã thực hiện kê biên bán đấu giá nhưng do khó khăn của thị trường bất động sản trầm lắng, không có người đăng ký tham gia đấu giá, phải giảm giá nhiều lần nhưng không có người mua nên tiến độ giải quyết các vụ việc loại này còn chậm.

4. Trách nhiệm đối với những hạn chế

Những hạn chế nêu trên có trách nhiệm của TAND tỉnh, Cơ quan THAHS (Công an tỉnh), Cục THADS tỉnh là các cơ quan, đơn vị trực tiếp thực hiện nhiệm vụ chuyên môn trong công tác xét xử án hình sự, thi hành án hình sự, thi hành án dân sự hai cấp và UBND cấp huyện, cấp xã trên địa bàn tỉnh.

Điều 2. Tiếp tục phát huy kết quả đạt được, bảo đảm thực hiện tốt các quy định của pháp luật trong thời gian tiếp theo đối với công tác xét xử của TAND; THAHS của cơ quan THAHS (Công an tỉnh); THADS của cơ quan thi hành án dân sự trên địa bàn tỉnh Điện Biên, Hội đồng nhân dân tỉnh yêu cầu Ủy ban nhân dân tỉnh tập trung chỉ đạo, thực hiện nghiêm túc, kịp thời các kiến nghị sau giám sát của Hội đồng nhân dân tỉnh đã nêu tại Báo cáo số 261/BC-ĐGS, ngày 28 tháng 11 năm 2024 của Đoàn giám sát, trong đó, tập trung chỉ đạo thực hiện:

- Chỉ đạo UBND cấp huyện tăng cường công tác quản lý nhà nước về công tác thi hành án hình sự; đẩy mạnh công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật về thi hành án hình sự theo quy định; có chính sách phù hợp khuyến khích sự đóng góp hỗ trợ của các cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp trong việc tạo điều kiện để người chấp hành án hình sự tại cộng đồng và tái hòa nhập cộng đồng có việc làm, ổn định cuộc sống, học nghề, hòa nhập cộng đồng.

- Xem xét bố trí kinh phí hỗ trợ người trực tiếp được giao nhiệm vụ giám sát, giúp đỡ người chấp hành án hình sự tại cộng đồng và tái hòa nhập cộng đồng, nhằm động viên, gắn kết trách nhiệm và nâng cao hiệu quả của công tác thi hành án hình sự tại cộng đồng và tái hòa nhập cộng đồng trên địa bàn tỉnh.

- Chỉ đạo các sở, ban, ngành, UBND các cấp phối hợp chặt chẽ với lực lượng Công an tỉnh trong công tác quản lý Nhà nước về thi hành án hình sự. Chỉ đạo Sở Lao động Thương binh và Xã hội hàng năm có kế hoạch phối hợp với Công an tỉnh tham gia các hoạt động tư vấn, định hướng nghề nghiệp, nâng cao khả năng tìm kiếm việc làm cho phạm nhân sắp chấp hành xong án phạt tù, phạm nhân được đặc xá, phạm nhân được tha tù trước thời hạn có điều kiện tại các cơ sở giam giữ trên địa bàn tỉnh.

- Chỉ đạo Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân cấp huyện:

- + Quan tâm, tạo điều kiện trong bố trí đất và thủ tục cấp đất để xây dựng trụ sở làm việc mới của TAND các huyện: Điện Biên Đông, Mường Chà, Tủa Chùa, Tuần Giáo, thành phố Điện Biên Phủ.

+ Tiếp tục phối hợp chặt chẽ với TAND các cấp trong việc giải quyết, xét xử các vụ án hình sự, đặc biệt là các vụ án rất nghiêm trọng được dư luận xã hội quan tâm. Tạo điều kiện về thời gian, trang thiết bị làm việc cho Hội thẩm nhân dân đang công tác tại đơn vị tham gia hoạt động xét xử của Tòa án.

+ Chỉ đạo việc tổ chức phối hợp với các cơ quan có liên quan, UBND cấp xã trong giám sát, giáo dục người chấp hành án hình sự tại cộng đồng theo quy định.

+ Tăng cường công tác tuyên truyền, nâng cao nhận thức pháp luật về THADS, tạo sự đồng thuận, tính tự giác của người phải thi hành án trong việc thi hành các bản án, quyết định của Tòa án.

Điều 3. Tổ chức thực hiện

1. Giao Ủy ban nhân dân tỉnh tổ chức thực hiện Nghị quyết theo quy định của pháp luật.

2. Giao Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh, các Ban Hội đồng nhân dân tỉnh, Tổ đại biểu Hội đồng nhân dân và các đại biểu Hội đồng nhân dân tỉnh giám sát việc thực hiện Nghị quyết.

Điều 4. Hiệu lực thi hành

Nghị quyết này có hiệu lực thi hành kể từ ngày Hội đồng nhân dân tỉnh thông qua.

Nghị quyết này được Hội đồng nhân dân tỉnh Điện Biên khóa XV, kỳ họp thứ Mười bảy thông qua ngày 10 tháng 12 năm 2024./.

Nơi nhận:

- Ủy ban Thường vụ Quốc hội;
- Chính phủ;
- Các Bộ, ngành: Bộ Công an; Bộ Tư pháp;
- Tòa án ND Tối cao; VKSND tối cao;
- Tổng cục THADS; Ngân hàng NN Việt Nam;
- TT Tỉnh uỷ, TT HĐND tỉnh; LĐ UBND tỉnh;
- Đại biểu QH tỉnh; Đại biểu HĐND tỉnh;
- Các ngành: Công an tỉnh, Viện KSND tỉnh;
- Tòa án ND tỉnh, Cục Thi hành án dân sự tỉnh;
- Các Sở, ban, ngành tỉnh;
- HĐND, UBND các huyện, thị xã, thành phố;
- LĐVP Đoàn ĐBQH và HĐND tỉnh;
- Báo Điện Biên Phủ
- Công TTĐT Đoàn ĐBQH & HĐND tỉnh;
- Công Thông tin điện tử tỉnh;
- Lưu: VT.

CHỦ TỊCH

Lò Văn Phương